

**KONFERENCIJA GENERALNIH MINISTARA
PRVOG FRANJEVAČKOG REDA I
FRANJEVACA TREĆOREDACA**

“Poslušajte, siromašne, pozvane od Gospodina...”

Pismo svečane inauguracije 750. obljetnice smrti svete Klare

*Svim Siromašnim Gospodjama, kćerima i sestrama naše Majke svete Klare,
Prva i glavna poglavarica vašega Reda¹;
svoj Maloj braći svih grana i (pravila) u cijelome svijetu;
svoj braći i sestrama Trećeg samostanskog Reda
i Svjetovnog franjevačkog Reda,
od vaše braće Generalnih Ministara franjevačkih Redova:
Otac milosrdja udijelio vam svako dobro i svaki savršen dar
radošću Duha Svetoga i mirom Gospodina našega Isusa Krista,
siromašnoga, raspetoga i slavno uskrsloga!*

*Poslušajte, siromašne, pozvane od Gospodina,
Okupljene zajedno iz raznih krajeva i provincija²,*

nadolazeća godina spasenja, godina 2003., jest vrlo značajna i milosna godina za sve nas. Ona nas poziva podijeliti ples radosti s kojim su prije 750 godina, nebeski gosti³, došli u susret sestri Klari u času njezine smrti. U isto vrijeme, želimo se prisjetiti dana kada je papa Inocent IV odobrio Oblik života sestre Klare za Red siromašnih sestara, ustanovljen od blaženoga Franje. U tom Klarinom Pravilu, ona je obvezala samu sebe i sve vas Siromašne Gospodje i naše drage sestre, obdržavati sveto Evandjelje Gospodina našega Isusa Krista živeći u poslušnosti, bez ikakvog vlasništva i u čistoći⁴. Svima nam je poznato na kakav uzoran način je Klara ispunila to obećanje za vrijeme svoga života i znamo kako je bila duboko dirnuta primivši odobrenje – nakon dugih godina borbi – od

¹ Proces kanonizacije VI,2: FF 3025.

² Pjesma utješnica sv. Franje klarisama, 1: FF 263/1.

³ Legenda o sv. Klari 46: FF 3253. (izvještaj o smrti).

⁴ Oblik života Siromašnih sestara I,1-2: FF 2750.

predstavnik samoga Isusa Krista. Samo dva dana nakon toga, ogledalo jutarnje zvijezde, izčezlo je iz našega vida. Na čudesan način pripremljena od Djevice djevica, bijaše uvedena u opojnu ložnicu⁵ Kralja slave.

Iako je od tada prošlo već 750 ljeta, ova dva događaja još uvijek djeluju na nas. Puni zahvalnosti Bogu s radošću ih proglašavajmo u cijeloj Crkvi. Pokušajmo pronaći nove načine priopćavanja nježne dobrote sestre Klare ljudima našeg nemirnog vremena. Radimo zajedno, braćo i sestre, na čašćenju i prakticiranju njezine karizme u Crkvi na dar cijelome Božjem puku. I na kraju, hrabrimo jedni druge na ovom putu Hodočašća Siromaštva tako da bismo, također, i mi postali ogledala Emanuela – Bog s nama, kao što je to bila ona za ljude svoga vremena.

Nekoliko razmišljanja...

Smrt nekog sveca često nam objavljuje glavne karakteristike njegove duhovnosti i njegova života. Tako se je dogodilo i sa svetom Klarom. Na osnovu pripovijesti o njezinoj smrti, napisane vrlo delikatno i jasno, možemo prozrijeti glavne teme njezina života i ideala: predanost sestrama i braći, i potpuna zauzetost idući stopama Krista siromašnoga.

U času njezine smrti bijahu pored nje njezine sestre i braća u Gospodinu, prijateljstva koja vuku svoje korijene još iz rane prošlosti, iz prvih proljetnih dana kada je projekt života bio nov i kad su ona i Franjo bili mladi i krepki. Među prisutnima bio je Rainaldo, čovjek veoma uljudan, zatim Ginepro, “izvrstan Gospodnji trubadur”, koji ju je ispunjavao radošću koje su iskriale iz njegova goruća srca. Bijaše prisutan i Angelo koji je, kao i obično, tješio druge; zatim Leon koji je zajedno s ostalima bio vrlo ožalošćen što će ubrzo izgubiti svoju sestru. Uistinu očit dokaz dugog i vjernog prijateljstva koje je trajalo više od četrdeset godina! Koliko li su se samo morali obostrano pomagati u tom dugom i teškom razdoblju! Prisutnost braće pored njezine smrtne postelje podsjeća nas na sve ono što je Klara dijelila s Franjom. Također, podsjeća nas da smo i mi baštinici ove razdiobe međusobne karizme i uzajamnog upotunjavanja njihova zvanja. Sada, na kraju njezina života, vidimo da je sestra Klara još uvijek vjerna vezi koja spaja Siromašne Gospodje i Malu Braću. Koliko je samo morala biti radosna što su je zajedno ispratili sve do samih vrata raja.

Umiruća Klara uze u svoje ruke dva dragocjena dokumenta. Jedan bijaše *Privilegij siromaštva*⁶ odobren od Grgura IX. Sestra Filipa nam govori da im je Klara na kraju svog života, nakon što je pozvala sve svoje setre, predala taj dokumenat, povjerivši im, kako kaže *Legenda*, Gospodinovo siromaštvo⁷. Drugi dokument koji je imala u rukama sadržavao je zapravo ispunjenje njezine velike želje, tj., da *Oblik života* konačno

⁵ Pismo Agnezi IV,31: FF 2906.

⁶ Proce kanonizacije III,32: FF 2998.

⁷ *Legenda* o sv. Klari 45: FF 3249.

bude potvrđen papinskom bulom⁸. I uistinu na smrtnoj postelji imaše u rukama papinsku bulu i mogaše je poljubiti.

Ovi događaji nude nam u izobilju materijal za razmišljanje o međusobnom djelovanju karizme i institucije u našem životu, budući da ova dva navedena dokumenta nastoje izreći službenim jezikom Crkve silnu pobožnost Franje i Klare prema onom Bogu

*koji je siromah bio položen u jasje,
siromah živio u svijetu
i gol visio na križu⁹.*

Ovdje možemo naslutiti tzv. misticizam ranjivosti kojeg je sveta Klara naučila od samoga Sina Božjega, koji

*sam sebe oplijeni uzevši lik sluge...
ponizi sam sebe
poslušan do smrti
smrti na križu¹⁰.*

U našem materijalističkom svijetu ova siromašnost srca svijetli poput oprečnog znaka. U vremenu polemichnosti i samozaštite propagirati ovakvu vrstu ranjivosti uistinu jest ludost Križa. Ova siromašnost i ova ranjivost bijahu upravo Kristov način življenja a koje je Klara iz ljubavi prema istom Isusu preuzela na sebe. Obučena Isusovim siromaštvom, lik svete Klara svijetli pred nama zornom ljepotom kakva se rijetko susreće.

Na velikoj ikoni svete Klare, naslikanoj 1283. godine na zamolbu njezinih sestara, prikazana je poput **velike Božje zaljubljenice** obučene u siromašan habit iz ljubavi prema svetom i ljubljenom Djetetu i njegovoj presvetoj Majci¹¹. Njezino lice odražava onoga koji je vidio Kralja slave¹². Kao što Franjo bijaše poput *alter Christus*, drugog Krista, tako i Klara bijaše ispunjenje Franjinog obećanja za sve *one koji tako čine i u tome ustraju na njima će počinuti duh Gospodnji i k njemu će doći i kod njega se nastaniti; i oni su sinovi nebeskog Oca, te su zaručnici, braća i majke Gospodina našega Isusa Krista*¹³.

Na istoj ikoni nalazi se osam scena koje prikazuju život svete Klare: četiri scene opisuju njezino redovničko zvanje a ostale četiri njezin franjevački život. Na jednoj sceni prikazana je njezina mila sestra Agneza, dok jedna druga scena prikazuje čudo s pol

⁸ Proces kanonizacije III,32: FF 2998.

⁹ Klarina oporuka 45: FF 2841.

¹⁰ Fil 2, 6-8.

¹¹ Clarino Pravilo II,25: FF 2765.

¹² Proces kanonizacije IV,19: FF 3017.

¹³ Prvo pismo vjernicima I, 6-7: FF 178/2.

kruha (druga polovica je već bila dana fratrima¹⁴), u kojem sestra Cecilija neprestano reže polovicu kruha sve dok se sve setre nisu nasitile¹⁵. Ovo čudo uistinu prikazuje euharistijsko blagovanje u kojem su Jahvini siromasi nahranjeni i nasićeni Gospodnjim stolom. Zadnje dvije scene na ikoni prikazuju smrt i sprovod svete Klare. Tako jedna prikazuje dolazak Majke Božje sa svojom pratnjom kako bi obukla svoju kći blistavom haljinom, poput Jaganjčeve zaručnice koja se žurno sprema na svadbeni pir. Zadnja scena prikazuje svetu Misu zadušnicu kojoj predsjedava papa Inocent IV koji ju je, kao što znate, htio odmah proglasiti svetom. No, u tome ga je na svu sreću spriječio kardinal Rainaldo, te je tako ostao sačuvan dragocjen tekst procesa kanonizacije u kojem se nalazi bogatstvo događaja iz njezina života kao i mnoga razmišljanja živih svjedoka. U ovoj ikoni, uistinu, možemo s udivljenjem promatrati *siromašnu*, žensko lice franjevaštva, ispunjeno poštovanjem, inteligencijom i nježnošću¹⁶.

Poziv Siromašnim Gospodjama, našim sestrama

Na koji način bismo mogli dostojno proslaviti ove događaje koji su beznačajni za svijet i gotovo nepoznati medijima, ali je zato nama dobro poznata njihova važnost za Kraljevstvo Božje?

Želeći ponuditi nekoliko uputa za nadolazeće vrijeme, predlažemo da ova 750. obljetnica započne na Cvjetnu nedjelju 2003. godine, na dan kada je sestra Klara pobjegla iz obiteljske kuće i obećala poslušnost Franji i Gospi od anđjela, te da završi svečanim slavljem na blagdan svete Klare 11. kolovoza 2004. godine. Jedan od velikih darova kojeg smo mi fratri primili u ovih zadnjih par godina jest upravo rastuća spoznaja i udivljenje prema sestri Klari; i zato je naša iskrena želja da taj dar bude njegovan i da nas neprestano obogaćuje.

Dva prijedloga...

Na kraju, želimo i mi fratri dati pokoji prijedlog. U *Cvjetićima* sv. Franje piše kako je sestra Klara silno žudila blagovati zajedno sa svetim Franjom koji u početku ne bijaše za to, ali na žurno traženje braće prista. Zar ne bismo i mi, današnja braća i sestre, svatko na svom području, mogli ispitati mogućnost ponovnog aktualiziranja zgrade čudesnog objeda. Poput braće koji su poticali Franju na pristanak, tako i mi vas potičemo da razmotrite ovaj prijedlog. Mislimo prvenstveno na svečano Misno slavlje kojim se okrepljuje i duša i tijelo, na pravu Božju slavu. Okupimo se zajedno potaknuti Duhom Božjim, i neka taj isti Duh obasja svojom slavom i naše kuće, kako bi ljudi gledajući Božji plamen u nama i oko nas bili ispunjeni udivljenjem.

Naš slijedeći prijedlog jest taj da svatko od nas, ovisno o mjestu obitavanja, pronadje prikladne načine kako bi okupio sve franjevačke obitelji zajedno na čašćenje svete Klare. Miomirisne riječi sadržane u njezinom Pravilu i njezinim pismima jesu za sve nas izvor mudrosti. No, samo čitati njezinu zapisanu riječ nije dovoljno. Potrebno je da i u našu karizmu ugradimo dimenzije njezine karizme, kako bismo je na taj način još bolje

¹⁴ Legenda o sv. Klari 15: FF 3189.

¹⁵ Proces kanonizacije VI,16: FF 3039.

¹⁶ Michel Feuillet, *Les visages de François d'Assise*, Desclée de Brouwer, Pariz 1997, 125.

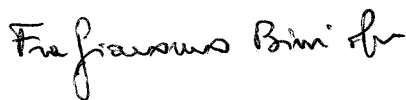
upoznali. Iskoristimo zato ovu priliku koju nam donosi ova obljetnica, kako se više nikad ne bi moglo dogoditi da jedan franjevac može reći: *Ja ne poznam dobro svetu Klaru.*

Zaključak i blagoslov

Što još reći na samom kraju ovoga pisma? Duboko smo svjesni obećanja našeg oca Franje koji je prema vama uvijek iskazivao ljubaznu zauzetost i posebnu brižljivost, onu istu koju je gajio i prema svojoj braći. Neka to njegovo obećanje koje nam je povjerio bude za nas sveta dužnost. S tim osvjedočenjem, povjeravajući se neizmjerljivoj Božjoj dobroti, blagoslivljamo vas riječima svete Klare:

Blagoslivljamo vas koliko možemo. Ljubite uvijek svoje duše i duše svojih sestara i svoje braće. Vodite uvijek brigu da održite što ste Gospodinu obećali. Gospodin bio uvijek s vama, o da bi ste i vi bili uvijek s njime. Amen¹⁷.

Rim, 4. listopada 2002.

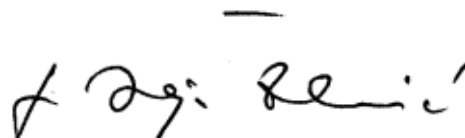
Fra Giacomo Bini
Generalni ministar OFM

Fra Joachim Giermek
Generalni ministar OFM Conv.

Fra John Corriveau
Generalni ministar OFM Cap.

Fra Ilija Živković
Generalni ministar TOR

¹⁷ Usp. Blagoslov svete Klare 11-16: FF 2856-2858.